

Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка

Кафедра методики викладання мистецьких дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
М.Б.Болгар
М.Б.Болгар
« 30 » *серпня* 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КОМПОЗИЦІЯ

галузь знань **01 Освіта**
спеціальність **014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**
освітньо-професійна програма бакалавра

Кременець – 2016

Робоча програма навчальної дисципліни «Композиція» для студентів I курсу, які навчаються за спеціальністю **014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)**. Кременець, 2016р. 41с.

Розробники:

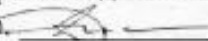
Гриб А.С. – заслужений майстер народної творчості України, доцент кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Павлович О. В. – асистент кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри методики викладання мистецьких дисциплін.

Протокол №1 від 29 серпня 2016 р.

Завідувач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін

29 серпня 2016 р. О. Н. Дем'янчук

1. Вступ

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Курс композиції на спеціальності «Образотворче мистецтво» в педагогічних навчальних закладах – один з профільюючих. Він допоможе формувати творчі здібності здобувачів вищої освіти в галузі образотворчого мистецтва, загальну художню культуру майбутніх вчителів.

Вивчення основних композиційних правил, прийомів і засобів виразності допомагає художнику досягти найбільшої правдивості, виразності, життєвості і складає основу курсу композиції. Вивчення основ композиції дозволяє засвоїти велику різноманітність і багатство художніх засобів, способів зображення і технічних прийомів створення художньо-декоративних виробів, різноманітних орнаментальних та тематичних композицій. Як основа основ всіх видів мистецтва, композиція дає можливість активніше розвивати естетичні почуття і залучати до творчої праці за законами краси і гармонії, формувати потреби до художньої творчості. Композиція в художньому творі будь-якого виду і жанру – головний складовий елемент, що організовує і поєднує всі його частини в єдине ціле. Специфіка композиційних закономірностей передбачає володіння художніми способами створення декоративних композицій різного характеру – від простих до складних тематичних картин.

Композиція є творчим аналізом у мистецтві і переконливо показує явища в художніх образах. З метою досягнення виразності художнього образу художник обдумує композицію, шукає розміщення об'єктів на площині картини, підпорядковує творчому задуму всі образотворчі елементи. Зображення стає художнім, якщо всі засоби композиційної побудови пов'язані з ідеєю твору, активно її виражають.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 8	Галузь знань 01 Освіта	Нормативна	
	Спеціальність 014 Середня освіта (Образотворче мистецтво)		
Змістових модулів - 6	Освітньо-професійна програма бакалавра Освітній рівень: перший бакалаврський	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	2-й
		Лекції	
		10	6
		Лабораторні	
		58 год.	30 год.
		Самостійна робота	
		100 год.	36 год.
Загальна кількість годин – 240		Вид контролю: Е (1 сем.), зал. (2 сем.).	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми навчання – 40% до 60%

3. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність:

- здатність розв'язувати в професійній діяльності або в процесі навчання складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що передбачає застосування теорій та методів науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- знання предметної галузі та розуміння професії
- атність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до продуктивного (абстрактного, образного, дискурсивного, креативного) мислення

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність вільно володіти всім арсеналом засобів образотворчого мистецтва: рисунком, кольором, пластикою, композицією, технікою. Здатність розвивати творчу уяву, образне мислення і художній смак.

- здатність до розвитку художньо-творчих нахилів і здібностей, оволодіння фаховими знаннями з основ формотворення, поглиблення анатомічних знань, технологіями художніх матеріалів, колористики, композиції, стилізації й здатність використовувати креативний підхід, ефективні шляхи у професійній діяльності.

- здатність створювати та реалізовувати власні художні задуми, володіти академічними та сучасними техніками, прийомами та методиками живопису; професійно вирішувати, як творчі і педагогічні завдання різного характеру.

- здатність здійснювати творчу діяльність на базі професійних знань та навичок володіння художніми техніками, здатність володіти пластикою графічної мови, рисунка, композиції. Здатність до використання теоретичних знань у педагогічній діяльності.

Результати навчання

Визначати рівень особистісного і професійного розвитку, моделювати траєкторію особистісного самовдосконалення, виявляти здатність до самоорганізації професійної діяльності, застосовувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних практичних задач.

Розуміти та відтворювати теоретичні та методичні основи навчання образотворчого мистецтва. Розуміти специфіку предмету у всіх видах навчальної діяльності. Застосовувати отримані знання при вирішенні педагогічних, творчих, навчально-виховних завдань з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів.

Володіти знаннями законів композиції, знати правила, прийоми й засоби. Використовувати для втілення ідеї твору форму, фактуру, пропорції, ритм, контраст, нюанс та інше. Використовувати принципи композиційної побудови творів у реалізації власних творчих задумів. Використовувати набуті знання у педагогічній діяльності.

Володіти знаннями форми і пластики, пропорцій постаті шляхом спостереження та аналізу. Формувати просторове мислення у студентів. Використовувати теоретичні і практичні знання та вміння, оперувати різними технічними прийомами роботи. Розвивати художнє мислення, творчу уяву, зорову пам'ять, художні здібності школярів.

Володіти засобами образотворчого мистецтва: рисунком, кольором, пластикою, композицією, технікою. Розвивати творчу уяву, образне мислення і художній смак. Розуміти механізми створення мистецьких творів та практично застосовувати теоретичні знання в навчально-освітньому процесі.

Інтегрувати професійні знання та навички, використовувати їх в процесі виконання творів прикладного мистецтва, впроваджувати традиційні та сучасні способи формотворення та розуміти специфіку художніх технік та матеріалів. Здійснювати самостійний творчий пошук нових композиційних рішень та виконувати практичні художні завдання в певному матеріалі.

4.Програма навчальної дисципліни

1 курс 1 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Образотворча структура композиції

Тема 1. Загальні поняття про композицію. Види композиції. Особливості сприйняття простору і об'ємної форми.

Трактування терміна «композиція» в літературі з мистецтвознавства. Основні етапи історичного розвитку теорії композиції. Предмет композиції та її зв'язок з іншими навчальними дисциплінами з образотворчого циклу. Місце і роль композиції у вихованні художника-педагога. Значення композиції у вивченні образотворчого мистецтва.

Тема 2. Основні закони композиції. Правила, прийоми і засоби.

Візуальне сприймання. Джерела творчості художника. Композиція – форма існування твору як органічно цілого. Основні виразні засоби композиції.

Тема 3. Методи роботи над композицією. Композиція як процес формування твору, розкриття теми і як результат творчого процесу.

Єдність як принцип зв'язку окремих елементів композиції. Композиційний центр. Замкнута і відкрита композиції.

Тема 4. Композиція картини. Загальні принципи організації композиційної рівноваги на площині. Статична і динамічна рівновага.

Композиція предметних форм. Основні композиційні принципи і прийоми роботи, необхідні для створення декоративної композиції з предметних форм. Композиція абстрактних форм. Знайомство з основними типами абстрактної композиції.

Тема 5. Простір як композиційний фактор. Співвідношення просторів і об'ємів. Властивості просторової форми.

Поняття простору в композиції та властивості просторової форми. Створення асоціативної композиції на тему «Місто» (ахроматична гама кольорів) і абстрактної композиції на тему «Ліс» (кольорове вирішення).

Тема 6. Засоби об'ємно-просторової композиції. Масштаб, пропорції і пропорційні величини.

Співвідношення і пропорції. Контрастні, нюансні або тотожні співвідношення. Відповідність, подібність елементів. Масштабність.

Тема 7. Загальні поняття про статику і динаміку, симетрію і асиметрію в композиції.

Способи передачі станів спокою і руху в композиції. Особливості композицій з передачею статичності і динаміки, симетрії і асиметрії.

Тема 8. Поняття контрасту і нюансу в композиції. Закономірності контрастних відношень.

Контрасти і нюанси в композиції. Види контрастів і їх використання в процесі роботи над композицією.

Тема 9. Поняття про ритм і метр в композиції. Метричні і ритмічні ряди.

Групування елементів та принципи поділу площини на частини. Специфіка та особливості композицій на ритм і метр.

Тема 10. Графічність і силует в композиції.

Особливості графічності і силуету, їх використання в композиції.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Практична послідовна робота над композицією

Тема 11. Композиція в декоративному і орнаментальному мистецтвах.

Композиція у навчально-оформлювальній діяльності.

Специфіка та особливості композиції декоративно-прикладного мистецтва. Закономірності побудови композицій у навчально-оформлювальній діяльності.

Тема 12. Композиційні прийоми у виробі декоративно-прикладного мистецтва.

Традиційні композиційні схеми, типові кольорові поєднання в народній орнаментіці.

Тема 13. Особливості композиційної структури орнаментів. Види орнаментів.

Класифікація орнаментальних мотивів за схемами побудови і елементами зображення. Особливості побудови орнаментальних композицій.

Тема 14. Принципи створення орнаменту. Робота над орнаментом.

Орнамент в декоративному мистецтві. Закономірності стилізації природних форм для створення орнаменту.

Тема 15. Закономірності побудови орнаментальних композицій. Ритмічні рухи в орнаментах.

Орнаментальні композиції та їх особливості. Передача ритмічних рухів в орнаментах.

Тема 16. Види симетрії в орнаментах. Орнаменти стрічкові, сітчасті, замкнені.

Поняття симетрії в орнаментальному мистецтві. Схеми побудови орнаментів на основі симетрії.

Тема 17. Геометричні фігури та лінії в орнаментальній композиції. Види прямих ліній. Принципи побудови стрічкових і замкнутих орнаментів з прямолінійних геометричних форм та прямих ліній.

Закономірності використання геометричних фігур та ліній в орнаментах.

Принципи створення симетричних і асиметричних, статичних і динамічних композицій з прямолінійних геометричних форм та прямих ліній.

Тема 18. Види кривих ліній та плям різної конфігурації, їх емоційна дія в композиції.

Закономірності використання кривих ліній та плям різної конфігурації в орнаментах та абстрактних композиціях.

Тема 19. Принципи побудови стрічкових і замкнених орнаментів з криволінійних елементів.

Принципи створення симетричних і асиметричних, статичних і динамічних орнаментів з криволінійних елементів.

Тема 20. Колір у композиції. Асоціативне сприйняття кольору. Теплі і холодні кольори, контрастні і нюансні.

Основи кольорознавства. Властивості кольорів, їх роль у композиції. Асоціативне сприйняття кольору та його використання у декоративних композиціях.

Тема 21. Принципи стилізації та декоративне зображення елементів живої і неживої природи. Стилзація форми.

Роль стилізації в декоративному мистецтві. Особливості стилізації природних форм та створення з них різноманітних композицій.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Створення тематичної композиції на основі спостережень.

Тема 22. Виконання начерків з елементів рослинного та тваринного світу.

Розробка орнаментального мотиву на основі натурних замальовок.

Способи і прийоми стилізації природних форм на основі натурних замальовок.

Вибір мотивів орнаменту та схеми його побудови.

Тема 23. Принципи побудови стрічкових та сітчастих орнаментів з рослинних елементів. Силуетне зображення стилізованих форм у стрічці.

Поняття силуету та його використання в орнаментах. Закономірності створення стрічкових та сітчастих орнаментів з рослинних елементів.

Тема 24. Компонування площини стилізованими елементами. Рапортна композиція з рослинних елементів.

Способи і прийоми конструювання площини стилізованими елементами.

Принципи створення рапортних композицій з рослинних елементів.

Тема 25. Розробка орнаментального мотиву на основі натурних замальовок.

Створення замкненого орнаменту з рослинних елементів.

Вибір і замальовка мотивів природи, елементів рослинного світу. Закономірності побудови замкнених орнаментальних композицій.

Тема 26. Образне мислення в композиції. Створення декоративної композиції на основі стилізованих дерев різних порід.

Закономірності побудови декоративних композицій. Особливості образного мислення в композиції.

Тема 27. Образне мислення в композиції. Створення замкненої композиції на основі стилізації зооморфної форми.

Особливості образного мислення в композиції. Етапи створення замкненої композиції на основі стилізації зооморфної форми.

Тема 28. Розробка стрічкового і сітчастого орнаментів із стилізованих зооморфних форм.

Схеми побудови стрічкових і сітчастих орнаментів. Вибір зооморфних форм і їх етапи стилізації для орнаментів.

Тема 29. Види симетрії в декоративних композиціях. Створення стрічкового і замкненого орнаментів з геометричних елементів на основі симетрії.

Особливості симетричних декоративних композицій. Схеми побудови і етапи створення орнаментів з геометричних елементів на основі симетрії.

Тема 30. Використання асиметрії в композиції. Створення замкненої орнаментальної композиції асиметричного характеру з геометричних елементів.

Застосування асиметрії в орнаментах. Принципи побудови асиметричних композицій з геометричних елементів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Особливості композиції станкового мистецтва.

Тема 31. Композиція у станковому мистецтві. Головні і композиційні закони образотворчого мистецтва.

Поняття станкового мистецтва. Головні і композиційні закони в станковому мистецтві. Композиція в станковій графіці.

Тема 32. Правила, прийоми і засоби композиції у творах станкового мистецтва.

Закономірності створення композиції. Використання правил, прийомів і засобів композиції у творах станкового мистецтва.

Тема 33. Композиція натюрморту. Види та тематика натюрмортів.

Закономірності композиції у натюрморті. Види зображень натюрмортів засобами станкового мистецтва.

Тема 34. Натюрморт як частина тематичної картини і як самостійний жанр образотворчого мистецтва.

Особливості і роль натюрморту в тематичній картині. Призначення натюрморту як самостійного жанру мистецтва.

Тема 35. Композиційні схеми і прийоми побудови натюрморту. Стилізоване зображення натюрморту в різних техніках виконання.

Особливості композиційної структури натюрморту. Принципи стилізації предметів в декоративному натюрморті.

Тема 36. Композиція інтер'єру. Інтер'єр як внутрішній архітектурний простір і як жанр образотворчого мистецтва.

Види інтер'єрів та їх особливості. Основні композиційні закономірності побудови інтер'єру. Інтер'єр як жанр образотворчого мистецтва.

Тема 37. Композиційні основи побудови інтер'єру. Інтер'єр як частина картини, його роль у розкритті змісту твору.

Композиційні схеми побудови інтер'єру. Роль інтер'єру у розкритті змісту тематичної картини.

Тема 38. Композиція пейзажу. Види пейзажів, їх зміст і мотиви зображення.

Зміст і мотиви зображення у пейзажах. Композиційні прийоми і засоби виразності у пейзажі.

Тема 39. Композиційні основи побудови пейзажу. Декоративне вирішення пейзажу з відтворенням різного стану природи.

Види зображень пейзажу. Особливості композиції декоративного пейзажу з відображенням різного стану природи.

Тема 40. Композиція портрета. Портрет як самостійний жанр образотворчого мистецтва і як складова частина тематичної картини. Види портретів.

Особливості композиції портрета. Види портретів та їх призначення. Значення портрета як самостійного жанру образотворчого мистецтва. Портрет як складова частина тематичної картини.

Тема 41. Основні композиційні закономірності побудови портрета. Створення портрета-образу в графічній техніці.

Особливості образного мислення у портретному жанрі. Використання виразних засобів графіки при створенні портрета-образу.

Тема 42. Композиція тематичної картини. Основні композиційні закономірності, правила і прийоми побудови, засоби вираження змісту.

Закономірності створення тематичної картини. Вибір мотивів, персонажів, аксесуарів для тематичної картини. Етапи роботи над сюжетним зображенням.

Тема 43. Ідея і форма, вираження теми через сюжет. Композиційна зав'язка у тематичній картині.

Роль творчого задуму для вираження теми. Етапи роботи над сюжетним зображенням.

Тема 44. Побудова одно фігурної композиції. Вибір теми і сюжету, відмінність від портрета.

Закономірності створення одно фігурної композиції, відмінність від портрета. Вибір головного персонажа та його оточення. Композиційні схеми побудови одно фігурної композиції.

Тема 45. Розробка одно фігурної композиції у відповідності з задумом. Етапи виконання.

Пошукові ескізи одно фігурної композиції. Вибір художньої техніки для відображення змісту одно фігурної композиції. Кольорове вирішення сюжетного зображення.

Тема 46. Композиція у станковій графіці. Види графічних композицій.

Особливості графічного мистецтва та його виразні засоби. Види композицій у графіці. Закономірності створення графічних композицій.

Тема 47. Виконання оригінальної графічної композиції на вільну тему (портрет, пейзаж, тематична картина).

Види оригінальних графічних композицій та особливості їх виконання. Етапи роботи над оригінальною композицією на вільну тему.

Тема 48. Використання композиційних правил, прийомів і засобів виразності в тематичній картині.

Способи використання композиційних правил, прийомів і засобів виразності в тематичній картині. Послідовність виконання сюжетного зображення.

1 курс 2 семестр

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V. Образотворча композиція на сюжет літературного твору.

Тема 49. Особливості композиції в книжковій графіці. Основні елементи книги.

Книжкова графіка та закономірності створення композицій. Основні елементи книги та їх призначення. Способи художнього оформлення книжкового блоку.

Тема 50. Вибір сюжету і здійснення аналізу літературного твору. Визначення головного і допоміжного, створеного засобами художньої писемності.

Відображення теми через сюжет в літературному творі. Синтез художнього слова і сюжетного зображення. Пошуки головного і допоміжного, створеного засобами художньої писемності.

Тема 51. Збагачення літературного сюжету засобами художньої ілюстрації. Види ілюстрацій та техніки їх виконання.

Роль ілюстрації для літературного сюжету. Композиційні особливості створення художньої ілюстрації. Техніки виконання різних видів ілюстрацій.

Тема 52. Образотворча мова письменника і художника-ілюстратора. Спільні риси в структурі композиції, їх єдність у творенні художнього образу.

Спільні і відмінні риси образотворчої мови письменника і художника-ілюстратора. Структура композиції літературного твору. Єдність у творенні художнього образу.

Тема 53. Образне мислення та художній смак – основні засоби створення книжкової ілюстрації.

Основні засоби створення книжкової інформації. Принципи створення художніх образів. Пошукові ескізи казкових героїв.

Тема 54. Методи виконання ілюстрації до казки в техніці акварелі. Пошук варіантів композиційного рішення.

Види акварельних технік та їх особливості. Закономірності створення ілюстрації до казки в техніці акварелі.

Тема 55. Основні етапи творчого процесу над ілюстрацією. Матеріали і технічні прийоми в техніці акварелі.

Матеріали і приладдя для роботи аквареллю. Технічні прийоми виконання зображення аквареллю. Основні етапи творчого процесу та послідовність їх виконання.

Тема 56. Методи роботи та засоби вираження змісту ілюстрації в графічній техніці. Композиційні пошуки відображення сюжету літературного твору.

Основні методи роботи та виразні засоби композиції в ілюстрації. Особливості графічних технік та їх використання. Пошукові ескізи для відображення сюжету в літературному творі.

Тема 57. Використання змішаних технік при виконанні книжкової ілюстрації. Методи стилізації природних форм. Створення ілюстрації декоративно-орнаментального характеру.

Види змішаних технік для виконання ілюстрацій. Основні принципи стилізації природних форм. Етапи роботи над декоративно-орнаментальною ілюстрацією.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ VI. Створення композиції за уявою

Тема 58. Особливості малювання за уявою. Відмінність від малювання з натури.

Фантазія і уява – головні компоненти творчості. Закономірності малювання за уявою та його відмінності від реалістичного зображення.

Змістовий модуль 1. Образотворча структура композиції								
Тема 1. Загальні поняття про композицію. Види композиції. Особливості сприйняття простору і об'ємної форми.	4	1	1	2	3			3
Тема 2. Основні закони композиції. Правила, прийоми і засоби.	3	-	1	2	3,5		0,5	3
Тема 3. Методи роботи над композицією. Композиція як процес формування твору, розкриття теми і як результат творчого процесу.	3		1	2	3,5		0,5	3
Тема 4. Композиція картини. Загальні принципи організації композиційної рівноваги на площині. Статична і динамічна рівновага.	5	1	2	2	4	0,5	0,5	3
Тема 5. Простір як композиційний фактор. Співвідношення просторів і об'ємів. Властивості просторової форми.	3	-	1	2	3,5		0,5	3
Тема 6. Засоби об'ємно-просторової композиції. Масштаб, пропорції і пропорційні величини.	3	-	1	2	3,5		0,5	3
Тема 7. Загальні поняття про статику і	5	1	2	2	4	0,5	0,5	3

динаміку, симетрію і асиметрію в композиції.								
Тема 8. Поняття контрасту і нюансу в композиції. Закономірності контрастних відношень.	4	-	2	2	3,5		0,5	3
Тема 9. Поняття про ритм і метр в композиції. Метричні і ритмічні ряди.	5	1	2	2	3,5		0,5	3
Тема 10. Графічність і силует в композиції.	3	-	1	2	3,5		0,5	3
Разом за змістовим модулем 1	38	4	14	20	35,5	1	4,5	30
Змістовий модуль 2. Практична послідовна робота над композицією								
Тема 11. Композиція в декоративному і орнаментальному мистецтвах. Композиція у навчально-оформлювальній діяльності.	4	1	1	2	3,5	0,5		3
Тема 12. Композиційні прийоми у виробах декоративно-прикладного мистецтва.	3		1	2	3			3
Тема 13. Особливості композиційної структури орнаментів. Види орнаментів.	4	1	1	2	4	0,5	0,5	3
Тема 14. Принципи створення орнаменту. Робота над	3		1	2	3,5		0,5	3

орнаментом.								
Тема 15. Закономірності побудови орнаментальних композицій. Ритмічні рухи в орнаментах.	3		1	2	3			3
Тема 16. Види симетрії в орнаментах. Орнаменти стрічкові, сітчасті, замкнені.	3		1	2	3			3
Тема 17. Геометричні фігури та лінії в орнаментальній композиції. Види прямих ліній. Принципи побудови стрічкових і замкнутих орнаментів з прямолінійних геометричних форм та прямих ліній.	3		1	2	3			3
Тема 18. Види кривих ліній та плям різної конфігурації, їх емоційна дія в композиції.	3		1	2	3,5		0,5	3
Тема 19. Принципи побудови стрічкових і замкнених орнаментів з криволінійних елементів.	3		1	2	3,5		0,5	3
Тема 20. Колір у композиції. Асоціативне сприйняття кольору. Теплі і холодні кольори, контрастні і нюансні.	4	1	1	2	3,5		0,5	3
Тема 21. Принципи стилізації та декоративне зображення елементів живої і неживої	3		1	2	3,5		0,5	3

природи. Стилзація форми.								
Разом за змістовим модулем 2	36	3	11	22	37	1	3	33
Змістовий модуль 3. Створення тематичної композиції на основі спостережень.								
Тема 22. Виконання начерків з елементів рослинного та тваринного світу. Розробка орнаментального мотиву на основі натурних замальовок.	4	-	1	3	3,5		0,5	3
Тема 23. Принципи побудови стрічкових та сітчастих орнаментів з рослинних елементів. Силуетне зображення стилізованих форм у стрічці.	5	1	1	3	3			3
Тема 24. Компонування площини стилізованими елементами. Рапортна композиція з рослинних елементів.	3		1	3	3			3
Тема 25. Розробка орнаментального мотиву на основі натурних замальовок. Створення замкненого орнаменту з рослинних елементів.	3		1	3	3,5		0,5	3
Тема 26. Образне мислення в композиції. Створення декоративної композиції на основі стилізованих дерев різних порід.	3		1	2	3,5		0,5	3

Тема 27. Образне мислення в композиції. Створення замкненої композиції на основі стилізації зооморфної форми.	3		1	2	3,5		0,5	3
Тема 28. Розробка стрічкового і сітчастого орнаментів із стилізованих зооморфних форм.	3		1	2	3,5		0,5	3
Тема 29. Види симетрії в декоративних композиціях. Створення стрічкового і замкненого орнаментів з геометричних елементів на основі симетрії.	4	1	1	2	3,5		0,5	3
Тема 30. Використання асиметрії в композиції. Створення замкненої орнаментальної композиції асиметричного характеру з геометричних елементів.	4	1	1	2	3			3
Разом за змістовим модулем 3	34	3	9	22	30	-	3	27

Змістовий модуль 4. Особливості композиції станкового мистецтва

Тема 31. Композиція у станковому мистецтві. Головні і композиційні закони образотворчого	3		1	2	3,5		0,5	3
---	---	--	---	---	-----	--	-----	---

мистецтва.								
Тема 32. Правила, прийоми і засоби композиції у творах станкового мистецтва.	3		1	2	3,5		0,5	3
Тема 33. Композиція натюрморту. Види та тематика натюрмортів.	3		1	2	3			3
Тема 34. Натюрморт як частина тематичної картини і як самостійний жанр образотворчого мистецтва.	3		1	2	3			3
Тема 35. Композиційні схеми і прийоми побудови натюрморту. Стилізоване зображення натюрморту в різних техніках виконання.	4		2	2	3,5		0,5	3
Тема 36. Композиція інтер'єру. Інтер'єр як внутрішній архітектурний простір і як жанр образотворчого мистецтва.	3		1	2	3			3
Тема 37. Композиційні основи побудови інтер'єру. Інтер'єр як частина картини, його роль у розкритті змісту твору.	3		1	2	3			3
Тема 38. Композиція пейзажу. Види пейзажів, їх зміст і мотиви зображення.	3		1	2	3			3
Тема 39. Композиційні основи побудови пейзажу. Декоративне	4		2	2	3,5		0,5	3

вирішення пейзажу з відтворенням різного стану природи.								
Тема 40. Композиція портрета. Портрет як самостійний жанр образотворчого мистецтва і як складова частина тематичної картини. Види портретів.	3		1	2	3,5		0,5	3
Тема 41. Основні композиційні закономірності побудови портрета. Створення портрета-образу в графічній техніці.	3		1	2	3,5		0,5	3
Тема 42. Композиція тематичної картини. Основні композиційні закономірності, правила і прийоми побудови, засоби вираження змісту.	3		1	2	3			3
Тема 43. Ідея і форма, вираження теми через сюжет. Композиційна зав'язка у тематичній картині.	3		1	2	3			3
Тема 44. Побудова одно фігурної композиції. Вибір теми і сюжету, відмінність від портрета.	4		2	2	3			3
Тема 45. Розробка одно фігурної композиції у відповідності з задумом. Етапи виконання.	4		2	2	3			3
Тема 46. Композиція у станковій графіці.	3		1	2	3			3

Види графічних композицій.								
Тема 47. Виконання оригінальної графічної композиції на вільну тему (портрет, пейзаж, тематична картина).	4		2	2	3,5		0,5	3
Тема 48. Використання композиційних правил, прийомів і засобів виразності в тематичній картині.	4		2	2	3			3
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	60	-	24	36	57,5	-	3,5	54
Разом за 1 семестр	168	10	58	100	160	2	14	144
1 курс 2 семестр Змістовий модуль 5. Образотворча композиція на сюжет літературного твору.								
Тема 49. Особливості композиції в книжковій графіці. Основні елементи книги.	6	1	1	4	5	0,5	0,5	4
Тема 50. Вибір сюжету і здійснення аналізу літературного твору. Визначення головного і допоміжного, створеного засобами художньої писемності.	5		1	4	3			3
Тема 51. Збагачення літературного сюжету засобами художньої ілюстрації. Види ілюстрацій та техніки їх виконання.	5		1	4	4,5		0,5	4
Тема 52. Образотворча мова письменника і художника-	6	1	1	4	5	0,5	0,5	4

ілюстратора. Спільні риси в структурі композиції, їх єдність у творенні художнього образу.								
Тема 53. Образне мислення та художній смак – основні засоби створення книжкової ілюстрації.	3		1	2	3,5		0,5	3
Тема 54. Методи виконання ілюстрації до казки в техніці акварелі. Пошук варіантів композиційного рішення.	3		1	2	4,5		0,5	4
Тема 55. Основні етапи творчого процесу над ілюстрацією. Матеріали і технічні прийоми в техніці акварелі.	6	1	1	4	4,5		0,5	4
Тема 56. Методи роботи та засоби вираження змісту ілюстрації в графічній техніці. Композиційні пошуки відображення сюжету літературного твору.	5		1	4	4,5		0,5	4
Тема 57. Використання змішаних технік при виконанні книжкової ілюстрації. Методи стилізації природних форм. Створення ілюстрації декоративно-орнаментального характеру.	6	1	1	4	4,5		0,5	4
Разом за змістовим модулем 5	28	4	9	15	39	1	4	34

Змістовий модуль 6. Створення композиції за уявою								
Тема 58. Особливості малювання за уявою. Відмінність від малювання з натури.	5	1	2	2	5	0,5	0,5	4
Тема 59. Вибір сюжетів і тем для виконання композиції за уявою. Основні мотиви зображення (казкові образи, далеке минуле, фантастика).	4		2	2	4,5		0,5	4
Тема 60. Значення творчої фантазії у розвитку образного творчого мислення в житті людини. Композиційні пошуки тематичної картини за уявою.	4		2	2	4,5		0,5	4
Тема 61. Основні етапи творчого процесу. Технологічні особливості виконання композицій в різних техніках (графіка, акварель, гуаш, олія, колаж, розпис, змішані техніки).	4		2	2	4,5	0,5		4
Тема 62. Розробка композиції за уявою. Визначення головного і другорядного. Значення кольору і тону у відображенні змісту композиції.	5	1	2	2	4,5		0,5	4
Тема 63. Образотворча структура композиції за уявою. Методи побудови, вибір прийомів і засобів	4		2	2	4,5		0,5	4

вирішення.								
Тема 64. Послідовність виконання композиції за уявою. Деталізація елементів в композиції натуральної величини.	6		3	3	4,5		0,5	4
Тема 65. Виконання композиції в матеріалі. Методи і прийоми роботи в залежності від техніки.	6		3	3	4,5		0,5	4
Тема 66. Використання основних законів композиції при створенні сюжетного зображення за уявою. Завершальний етап роботи над картиною.	6		3	3	4,5		0,5	4
<i>Разом за змістовим модулем 6</i>	44	2	21	21	41	1	4	36
Разом за 2 семестр	72	6	30	36	80	2	8	70
Разом за рік	240	16	88	136	240	4	22	214

6. Теми лекційних занять

№ заняття	Назва теми	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1	Тема 1. Загальні поняття про композицію. Види композицій. Особливості сприйняття простору і об'ємної форми. <i>Тема лекції 1. <u>Загальні поняття про композицію. Види композицій. Особливості сприйняття простору і об'ємної форми.</u></i>	1	-
2	Тема 4. Композиція картини. Загальні принципи організації композиційної рівноваги на площині. Статична і динамічна рівновага. <i>Тема лекції 2. <u>Композиція картини. Загальні принципи</u></i>	1	0,5

	<u>організації композиційної рівноваги на площині. Статична і динамічна рівновага.</u>		
3	Тема 7. Загальні поняття про статику і динаміку, симетрію і асиметрію в композиції. <i>Тема лекції 3. <u>Загальні поняття про статику і динаміку, симетрію і асиметрію в композиції.</u></i>	1	0,5
4	Тема 9. Поняття про ритм і метр в композиції. Метричні і ритмічні ряди. <i>Тема лекції 4. <u>Поняття про ритм і метр в композиції. Метричні і ритмічні ряди</u></i>	1	
5	Тема 11. Композиція в декоративному та орнаментальному мистецтвах. Композиція у навчально-оформлювальній діяльності. <i>Тема лекції 5. <u>Композиція в декоративному та орнаментальному мистецтвах. Композиція у навчально-оформлювальній діяльності</u></i>	1	0,5
6	Тема 13. Особливості композиційної структури орнаментів. Види орнаментів. <i>Тема лекції 6. <u>Особливості композиційної структури орнаментів. Види орнаментів.</u></i>	1	0,5
7	Тема 20. Колір у композиції. Асоціативне сприйняття кольору. Теплі і холодні кольори, контраст і нюанс. <i>Тема лекції 7. <u>Колір у композиції. Асоціативне сприйняття кольору. Теплі і холодні кольори, контраст і нюанс.</u></i>	1	-
8	Тема 23. Принципи побудови стрічкових та сітчастих орнаментів з рослинних елементів. Силуетне зображення стилізованих форм у стрічці. <i>Тема лекції 8. <u>Принципи побудови стрічкових та сітчастих орнаментів з рослинних елементів. Силуетне зображення стилізованих форм у стрічці</u></i>	1	-
9	Тема 29. Види симетрії в декоративних композиціях. Створення стрічкового і замкнутого орнаментів з геометричних елементів на основі симетрії.	1	-

	<i>Тема лекції 9. <u>Види симетрії в декоративних композиціях. Створення стрічкового і замкнутого орнаментів з геометричних елементів на основі симетрії</u></i>		
10	Тема 30. Використання асиметрії в композиції. Створення замкнутої орнаментальної композиції асиметричного характеру з геометричних елементів. <i>Тема лекції 10. <u>Використання асиметрії в композиції. Створення замкнутої орнаментальної композиції асиметричного характеру з геометричних елементів.</u></i>	1	-
11	Тема 49. Особливості композиції в книжковій графіці. Основні елементи книги. <i>Тема лекції 11. <u>Особливості композиції в книжковій графіці. Основні елементи книги.</u></i>	1	0,5
12	Тема 52. Образотворча мова письменника і художника-ілюстратора. Спільні риси в структурі композиції, їх єдність у творенні художнього образу. <i>Тема лекції 12. <u>Образотворча мова письменника і художника-ілюстратора. Спільні риси в структурі композиції, їх єдність у творенні художнього образу.</u></i>	1	0,5
13	Тема 55. Основні етапи творчого процесу над ілюстрацією. Матеріали і технічні прийоми в техніці акварелі. <i>Тема лекції 13. <u>Основні етапи творчого процесу над ілюстрацією. Матеріали і технічні прийоми в техніці акварелі.</u></i>	1	-
14	Тема 57. Використання змішаних технік при виконанні книжкової ілюстрації. Методи стилізації природних форм. Створення ілюстрації декоративно-орнаментального характеру. <i>Тема лекції 14. <u>Використання змішаних технік при виконанні книжкової ілюстрації. Методи стилізації природних форм. Створення ілюстрації декоративно-орнаментального характеру.</u></i>	1	-
15	Тема 58. Особливості малювання за уявою. Відмінність від малювання з натури. <i>Тема лекції 15. <u>Особливості малювання за уявою. Відмінність від малювання з натури.</u></i>	1	0,5
16	Тема 61. Основні етапи творчого процесу. Технологічні особливості виконання композицій в різних техніках (графіка, акварель, гуаш, олія, колаж, розпис, змішані техніки). <i>Тема лекції 16. <u>Основні етапи творчого процесу. Технологічні особливості виконання композицій в різних техніках (графіка, акварель, гуаш, олія, колаж, розпис, змішані техніки).</u></i>	1	0,5
Разом		16	4

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1	<p>Тема 1. Загальні поняття про композицію. Види композицій. Особливості сприйняття простору і об'ємної форми.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 1.</i> Створити просту композицію з 2-3 геометричних форм, організувавши їх на зображувальній площині (техніки: гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).</p>	д/ф	з/ф
		1	
2	<p>Тема 2. Основні закони композиції. Правила, прийоми і засоби.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 2.</i> Створити просту симетричну композицію з однієї геометричної форми різного розміру і кольору (техніки: гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).</p>	1	0,5
3	<p>Тема 3. Методи роботи над композицією. Композиція як процес формування твору і розкриття теми, і як результат творчого процесу.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 3.</i> Створити тематичну композицію, складену з трикутників різної форми, кольору і розміру (гуаш, формат А-3).</p>	1	0,5
4	<p>Тема 4. Композиція картини. Загальні принципи організації композиційної рівноваги на площині. Статична і динамічна рівновага.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 4.</i> Створити декоративну композицію з квадратів різного розміру, кольору і тону (техніки: гуаш, паперова мозаїка, формат А-3).</p>	2	0,5
5	<p>Тема 5. Простір як композиційний фактор. Співвідношення просторів і об'ємів. Властивості просторової форми.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 5.</i> Створити фронтальну симетричну композицію з геометричних елементів (техніки: гуаш, аплікація з кольорового</p>	1	0,5

	паперу, формат А-3).		
6	Тема 6. Засоби об'ємно - просторової композиції. Масштаб, пропорції і пропорційні величини. <i>Тема лабораторного заняття 6.</i> Виконати просту композицію, використовуючи пропорційні величини (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	1	0,5
7	Тема 7. Загальні поняття про статику і динаміку, симетрію і асиметрію в композиції <i>Тема лабораторного заняття 7.</i> Створити фронтальну асиметричну композицію з геометричних елементів (техніки: гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	0,5
8	Тема 8. Поняття контрасту і нюансу в композиції. Закономірності контрастних відношень. <i>Тема лабораторного заняття 8.</i> Виконати декоративну композицію з простих форм, яка б відображала закон контрастів (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).	2	0,5
9	Тема 9. Поняття про ритм і метр в композиції. Метричні і ритмічні ряди. <i>Тема лабораторного заняття 9.</i> Створити об'ємну композицію з геометричних фігур (білий, кольоровий папір або картон).	2	0,5
10	Тема 10. Графічність і силует в композиції. Виразні засоби композиції. <i>Тема лабораторного заняття 10.</i> Виконати тематичну композицію, яка б відображала закон цілісності (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).	1	0,5
11	Тема 11. Композиція в декоративному та орнаментальному мистецтвах. Композиція у навчально-оформлювальній діяльності. <i>Тема лабораторного заняття 11.</i> Створити паперову іграшку на основі геометричних фігур (кольоровий папір або картон).	1	
12	Тема 12. Композиційні прийоми у виробах декоративно-ужиткового мистецтва. <i>Тема лабораторного заняття 12.</i> Створити глибинно-просторову композицію – декорацію до казки (картон, гуаш, кольоровий папір, формат А-3).	1	
13	Тема 13. Особливості композиційної структури орнаментів. Види орнаментів. <i>Тема лабораторного заняття 13.</i> Виконати творчий письмовий аналіз художнього твору, який відображає	1	0,5

	основні закони композиції.		
14	Тема 14. Принципи створення орнаменту. Робота над орнаментом. <i>Тема лабораторного заняття 14.</i> Створити замкнений орнамент в колі на основі стилізованої природної форми (формат А-3, гуаш, аплікація з кольорового паперу).	1	0,5
15	Тема 15. Закономірності побудови орнаментальних композицій. Ритмічні рухи в орнаментах. <i>Тема лабораторного заняття 15.</i> Створити асиметричну орнаментальну композицію в колі з рослинних мотивів в теплій гамі кольорів (формат А-3, гуаш, аплікація з кольорового паперу).	1	
16	Тема 16. Види симетрії в орнаментах. Орнаменти стрічкові, сітчасті, замкнуті. <i>Тема лабораторного заняття 16.</i> Створити просту симетричну композицію з рослин і птахів в техніці аплікації з паперу (формат А-3, аплікація з кольорового паперу).	1	
17	Тема 17. Геометричні фігури та лінії в орнаментальній композиції. Види прямих ліній. Принципи побудови стрічкових і замкнутих орнаментів з прямолінійних геометричних форм та прямих ліній. <i>Тема лабораторного заняття 17.</i> Створити стрічкові орнаменти з прямолінійних геометричних форм та прямих ліній різної товщини і спрямування (формат А-3, туш, гелева ручка, аплікація з кольорового паперу).	1	
18	Тема 18. Види кривих ліній та плям різної конфігурації, їх емоційна дія в композиції. <i>Тема лабораторного заняття 18.</i> Створити стрічкові орнаменти з криволінійних форм та кривих ліній різної товщини і спрямування (формат А-3, туш, гелева ручка, аплікація з кольорового паперу).	1	0,5
19	Тема 19. Принципи побудови стрічкових і замкнутих орнаментів з криволінійних елементів. <i>Тема лабораторного заняття 19.</i> Створити замкнену симетричну композицію з криволінійних елементів та кривих ліній різної товщини і спрямування (формат А-3, туш, гелева ручка, аплікація з кольорового паперу).	1	0,5
20	Тема 20. Колір у композиції. Асоціативне сприйняття кольору. Теплі і холодні кольори,	1	0,5

	контраст і нюанс. <i>Тема лабораторного заняття 20.</i> Виконати кольоровий спектр, в центрі якого показати основні та додаткові кольори (формат А-3, акварель, гуаш).		
21	Тема 21. Принципи стилізації та декоративне зображення елементів живої і неживої природи. Стилізація форми. <i>Тема лабораторного заняття 21.</i> Створити замкнену симетричну композицію зі стилізованих рослинних форм (формат А-3, гуаш).	1	0,5
22	Тема 22. Виконання начерків з елементів рослинного та тваринного світу. Розробка орнаментального мотиву на основі натурних замальовок. <i>Тема лабораторного заняття 22.</i> Створити замкнену симетричну композицію зі стилізованих рослинних форм (формат А-3, гуаш, аплікація з кольорового паперу).	1	0,5
23	Тема 23. Принципи побудови стрічкових та сітчастих орнаментів з рослинних елементів. Силуетне зображення стилізованих форм у стрічці. <i>Тема лабораторного заняття 23.</i> Створити стрічкові орнаменти силуетного характеру з рослинних елементів за різними схемами побудови (формат А-3, гуаш, аплікація з кольорового паперу).	1	
24	Тема 24. Компонування площини стилізованими елементами. Рапортна композиція з рослинних елементів. <i>Тема лабораторного заняття 24.</i> Створити рапортну композицію з рослинних елементів (формат А-3, гуаш, аплікація з кольорового паперу).	1	
25	Тема 25. Розробка орнаментального мотиву на основі натурних замальовок. Створення замкнутого орнаменту з рослинних елементів. <i>Тема лабораторного заняття 25.</i> Створити замкнену симетричну композицію зі стилізованих весняних квітів (формат А-3, гуаш, аплікація з кольорового паперу).	1	0,5
26	Тема 26. Образне мислення в композиції. Створення декоративної композиції на основі стилізованих дерев різних порід. <i>Тема лабораторного заняття.</i> Створити замкнену декоративну композицію зі стилізованих дерев, відобразивши в ній певну пору року (формат А-3, гуаш, аплікація з кольорового паперу).	1	0,5

27	<p>Тема 27. Образне мислення в композиції. Створення замкнутої композиції на основі стилізації зооморфної форми.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 27.</i> Створити замкнену симетричну композицію зі стилізованих зооморфних форм (формат А-3, гуаш, аплікація з кольорового паперу).</p>	1	0,5
28	<p>Тема 28. Розробка стрічкового і сітчастого орнаментів із стилізованих зооморфних форм.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 28.</i> Створити стрічковий орнамент із стилізованих тварин в контрастній гамі кольорів (формат А-3, гуаш, аплікація з кольорового паперу).</p>	1	0,5
29	<p>Тема 29. Види симетрії в декоративних композиціях. Створення стрічкового і замкнутого орнаментів з геометричних елементів на основі симетрії.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 29.</i> Створити замкнений симетричний орнамент з прямолінійних геометричних форм та прямих ліній різної товщини і спрямування (формат А-3, туш, гелева ручка, аплікація з кольорового паперу).</p>	1	0,5
30	<p>Тема 30. Використання асиметрії в композиції. Створення замкнутої орнаментальної композиції асиметричного характеру з геометричних елементів.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 30.</i> Створити асиметричну замкнену композицію з геометричних форм та ліній різної товщини і спрямування (формат А-3, туш, гелева ручка, аплікація з кольорового паперу).</p>	1	
31	<p>Тема 31. Композиція у станковому мистецтві. Головні і композиційні закони образотворчого мистецтва.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 31.</i> Виконати стилізоване зображення натюрморту (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).</p>	1	0,5
32	<p>Тема 32. Правила, прийоми і засоби композиції у творах станкового мистецтва.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 32.</i> Виконати зображення натюрморту у техніці пуантилізму (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).</p>	1	0,5
33	<p>Тема 33. Композиція натюрморту. Види та тематика натюрмортів.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 33.</i> Виконати</p>	1	

	декоративне вирішення натюрморту в графічній техніці (формат А-3).		
34	Тема 34. Натюрморт як частина тематичної картини і як самостійний жанр образотворчого мистецтва. <i>Тема лабораторного заняття 34.</i> Виконати складний стилізований натюрморт в ахроматичній кольоровій гамі (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).	1	
35	Тема 35. Композиційні схеми і прийоми побудови натюрморту. Стилізоване зображення натюрморту в різних техніках виконання. <i>Тема лабораторного заняття 35.</i> Виконати декоративне вирішення натюрморту поєднуючи різні матеріали та техніки (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).	2	0,5
36	Тема 36. Композиція інтер'єру. Інтер'єр як внутрішній архітектурний простір і як жанр образотворчого мистецтва. <i>Тема лабораторного заняття 36.</i> У декоративній манері розробити дизайн інтер'єру дитячої кімнати у фронтальному положенні (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).	1	
37	Тема 37. Композиційні основи побудови інтер'єру. Інтер'єр як частина картини, його роль у розкритті змісту твору. <i>Тема лабораторного заняття 37.</i> Виконати композицію парадної кімнати у фронтальному положенні (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).	1	
38	Тема 38. Композиція пейзажу. Види пейзажів, їх зміст і мотиви зображення. <i>Тема лабораторного заняття 38.</i> Виконати тематичну картину на вільну тему. Розробка ескізів до тематичної картини. Замальовки людей, (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).	1	
39	Тема 39. Композиційні основи побудови пейзажу. Декоративне вирішення пейзажу з відтворенням різного стану природи. <i>Тема лабораторного заняття 39.</i> Розробка ескізів в кольорі до тематичної картини. Виконати тематичну картину на вільну тему (техніка за вибором, формат А-3).	2	0,5
40	Тема 40. Композиція портрета. Портрет як самостійний жанр образотворчого мистецтва і як	1	0,5

	<p>складова частина тематичної картини. Види портретів.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 40.</i> Виконати однофігурну композицію в довільній техніці. Розробка пошукових ескізів (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).</p>		
41	<p>Тема 41. Основні закономірності побудови портрета. Створення портрету-образу в графічній техніці.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 41.</i> Виконати творчу композицію на тему «портрет», (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).</p>	1	0,5
42	<p>Тема 42. Композиція тематичної картини. Основні композиційні закономірності, правила і прийоми побудови, засоби вираження змісту.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 42.</i> Розробка ескізу тематичної композиції (тематика зображення, техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).</p>	1	
43	<p>Тема 43. Ідея і форма, вираження теми через сюжет, композиційна зав'язка у тематичній картині.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 43.</i> Виконання оригінальної графічної композиції на вільну тему (портрет, пейзаж, тематична картина), (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).</p>	1	
44	<p>Тема 44. Побудова однофігурної композиції. Вибір теми і сюжету, відмінність від портрету.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 44.</i> Виконання оригінальної графічної композиції на вільну тему (портрет, пейзаж, тематична картина), (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).</p>	2	
45	<p>Тема 45. Розробка однофігурної композиції у відповідності з задумом. Етапи виконання.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 45.</i> Виконати буквицю орнаментального характеру (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).</p>	2	
46	<p>Тема 46. Композиція у станковій графіці. Види графічних композицій.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 46.</i> Виконати варіанти композиційних рішень для оформлення обкладинки книги, (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).</p>	1	
47	<p>Тема 47. Виконання оригінальної графічної композиції на вільну тему (портрет, пейзаж, тематична картина).</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 47.</i> Виконати</p>	2	0,5

	ілюстрацію до літературного твору, дотримуючись технологічних особливостей обраної техніки виконання (формат А-3).		
48	Тема 48. Використання композиційних правил, прийомів і засобів виразності в тематичній композиції. <i>Тема лабораторного заняття 48.</i> Виконати композиційні пошуки літературного героя (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).	2	
49	Тема 49. Особливості композиції в книжковій графіці. Основні елементи книги. <i>Тема лабораторного заняття 49.</i> Виконати наочну таблицю з відображенням основних елементів книги (формат А-3, ілюстративний і текстовий матеріал).	1	0,5
50	Тема 50. Вибір сюжету і здійснення аналізу літературного твору. Визначення головного і допоміжного, створеного засобами художньої писемності. <i>Тема лабораторного заняття 50.</i> Виконати композиційні пошуки (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).	1	
51	Тема 51. Збагачення літературного сюжету засобами художньої ілюстрації. Види ілюстрацій та техніки їх виконання. <i>Тема лабораторного заняття 51.</i> Виконати наочну таблицю з відображенням видів ілюстрацій та технік їх виконання (формат А-3, ілюстративний і текстовий матеріал).	1	0,5
52	Тема 52. Образотворча мова письменника і художника-ілюстратора. Спільні риси в структурі композиції, їх єдність у творенні художнього образу. <i>Тема лабораторного заняття 52.</i> Виконати композиційні пошуки обкладинки до книги (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).	1	0,5
53	Тема 53. Образне мислення та художній смак – основні засоби створення книжкової ілюстрації. <i>Тема лабораторного заняття 53.</i> Виконати композиційні пошуки книжкової ілюстрації (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).	1	0,5

54	<p>Тема 54. Методи виконання ілюстрації до казки в техніці акварелі. Пошук варіантів композиційного рішення.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 54.</i> Виконання ілюстрації до казки в техніці акварелі (за власним задумом здобувача, формат А-3).</p>	1	0,5
55	<p>Тема 55. Основні етапи творчого процесу над ілюстрацією. Матеріали і технічні прийоми в техніці акварелі.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 55.</i> Виконати композиційні пошуки ілюстрації до вірша (змішані техніки акварелі, формат А-3).</p>	1	0,5
56	<p>Тема 56. Методи роботи та засоби вираження змісту ілюстрації в графічній техніці. Композиційні пошуки відображення сюжету літературного твору.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 56.</i> Композиційні пошуки відображення сюжету літературного твору (графічна техніка, формат А-3).</p>	1	0,5
57	<p>Тема 57. Використання змішаних технік при виконанні книжкової ілюстрації. Методи стилізації природних форм. Створення ілюстрації декоративно-орнаментального характеру.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 57.</i> Створення ілюстрації декоративно-орнаментального характеру (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).</p>	1	0,5
58	<p>Тема 58. Особливості малювання за уявою. Відмінність від малювання з натури.</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 58.</i> Виконати асоціативну композицію за уявою (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).</p>	2	0,5
59	<p>Тема 59. Вибір сюжетів і тем для виконання композиції за уявою. Основні мотиви зображення (казкові образи, далеке минуле, фантастика).</p> <p><i>Тема лабораторного заняття 59.</i> Виконати композицію за уявою (казкові образи, далеке минуле, фантастика, техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).</p>	2	0,5
60	<p>Тема 60. Значення творчої фантазії у розвитку образного творчого мислення в житті людини. Композиційні пошуки тематичної картини за уявою.</p>	2	0,5

	<i>Тема лабораторного заняття 60.</i> Виконати тематичну картину за уявою (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).		
61	Тема 61. Основні етапи творчого процесу. Технологічні особливості виконання композицій в різних техніках (графіка, акварель, гуаш, олія, колаж, розпис, змішані техніки). <i>Тема лабораторного заняття 61.</i> Виконання композицій в різних техніках (графіка, акварель, гуаш, олія, колаж, розпис, змішані техніки, формат А-3).	2	0,5
62	Тема 62. Розробка композиції за уявою. Визначення головного і другорядного. Значення кольору і тону у відображенні змісту композиції. <i>Тема лабораторного заняття 62.</i> Виконати абстрактну композицію за уявою (техніка та матеріал за вибором здобувача, формат А-3).	2	0,5
63	Тема 63. Образотворча структура композиції за уявою. Методи побудови, вибір прийомів і засобів вирішення. <i>Тема лабораторного заняття 63.</i> Виконати пошукові варіанти образотворчої композиції за уявою.	2	0,5
64	Тема 64. Послідовність виконання композиції за уявою. Деталізація елементів в композиції натуральної величини. <i>Тема лабораторного заняття 64.</i> Деталізація елементів в композиції натуральної величини.	3	0,5
65	Тема 65. Виконання композиції в матеріалі. Методи і прийоми роботи в залежності від техніки. <i>Тема лабораторного заняття 65.</i> Виконання композиції в матеріалі.	3	0,5
66	Тема 66. Використання основних законів композиції при створенні сюжетного зображення за уявою. Завершальний етап роботи над картиною. <i>Тема лабораторного заняття 66.</i> Створення сюжетного зображення за уявою. Завершальний етап роботи над картиною.	3	0,5
Разом		88	22

8. Самостійна робота

№ з/п	Зміст завдання	Кількість годин	
		д/ф	з/ф
1	Виконати симетричну композицію з геометричних елементів на квадратній площині аркуша паперу (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3) .	2	3
2	Виконати композицію ритмічного характеру з простих геометричних фігур у вузькій полосі аркуша паперу (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
3	Виконати тематичну стилізовану композицію на основі простих геометричних елементів (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
4	Виконати просту композицію з геометричних елементів, статично врівноважених у квадраті (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
5	Виконати просту композицію з геометричних елементів, динамічно врівноважених у колі (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
6	Виконати ритмічну, статично врівноважену композицію з геометричних форм, вміщених у вузьку стрічку аркуша паперу (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
7	Виконати стрічкову, динамічно врівноважену композицію з простих геометричних форм (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
8	Виконати просту композицію з геометричних фігур, використовуючи вертикальну вісь і передаючи рух вгору (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
9	Виконати просту композицію з геометричних фігур, використовуючи вертикальну вісь і передаючи рух в горизонтальному напрямку (гуаш, аплікація з	2	3

	кольорового паперу, формат А-3).		
10	Виконати композицію з простих геометричних форм, передавши в ній простір за допомогою величини елементів, тону і кольору (гуаш, формат А-3).	2	3
11	Виконати композицію з простих геометричних форм, передавши в ній рух за діагоналлю та освітлення (гуаш, формат А-3).	2	3
12	Виконати просту композицію з геометричних фігур, використовуючи пропорційні величини (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
13	Виконати наочну таблицю, в якій відобразити певний вид декоративно-ужиткового мистецтва (ілюстрації, ксерокопії, фото, (гуаш, аплікація з кольорового паперу, колаж, формат А-3).	2	3
14	Створити симетричну замкнену композицію з рослинних елементів (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
15	Створити симетричну замкнену композицію з зооморфних мотивів (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
16	Створити стрічковий та замкнений орнамент з 2-3-х геометричних фігур, організувавши їх на зображуваній площині (гуаш, формат А-3).	2	3
17	Створити орнаментальну композицію, складену з трикутників різної форми, кольору і розміру (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
18	Створити стрічковий орнамент з двох рослинних елементів (гуаш, формат А-3).	2	3
19	Створити замкнений орнамент у квадраті з рослинних мотивів (гуаш, формат А-3).	2	3
20	Створити тематичну композицію з антропоморфних та рослинних елементів (гуаш, формат А-3).	2	3
21	Створити декоративну композицію, складену з рослинних мотивів різної форми, фактури і розміру, використовуючи засоби виразності композиції	2	3

	(аплікація з тканини і ниток, формат А-3).		
22	Створити декоративну композицію складену з кругів різного тону, фактури і розміру, використовуючи графічні засоби виразності (туш, гелева ручка, формат А-3).	3	3
23	Створити сітчастий орнамент з 2-3-х стилізованих рослин різного характеру, організувавши їх на зображуваній площині (гуаш, аплікація, форм. А-3).	3	3
24	Створити декоративну композицію зі стилізованих риб або метеликів, використовуючи графічні засоби виразності (туш, гелева ручка, формат А-3).	3	3
25	Створити замкнену асиметричну композицію та стрічковий орнамент з 1-2-х стилізованих зооморфних форм, організувавши їх на зображуваній площині (гуаш, формат А-3).	3	3
26	Створити замкнену асиметричну композицію та стрічковий орнамент з 2-3-х прямолінійних геометричних фігур і прямих ліній різного характеру, організувавши їх на зображуваній площині (гелева ручка, туш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
27	Створити замкнену асиметричну композицію та стрічковий орнамент з 2-3-х криволінійних елементів і кривих ліній різного характеру, організувавши їх на зображуваній площині (гелева ручка, туш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
28	Виконати декоративний натюрморт в графічній техніці.	2	3
29	Виконати декоративний натюрморт в контрастній гамі кольорів (гелева ручка, туш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
30	Виконати декоративне вирішення інтер'єру в графічній техніці (гелева ручка, туш, аплікація з	2	3

	кольорового паперу, формат А-3).		
31	Виконати стилізований пейзаж з відображенням пори року (гелева ручка, туш, гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
32	Виконати наочну таблицю з видами портретів в графічній техніці виконання (фото, репродукції, ксерокопії, гелева ручка, формат А-3).	2	3
33	Виконати стилізований портрет-образ на вільну тему в гармонійній гамі кольорів (гелева ручка, акварель, гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
34	Виконати тематичну картину на теми українських пісень (гелева ручка, акварель, гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
35	Виконати одно фігурну композицію в довільній техніці виконання (гелева ручка, акварель, гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
36	Виконати стилізоване зображення натюрморту у техніці графіки (гелева ручка, акварель, кулькові ручки, кольорові олівці, формат А-3).	2	3
37	Виконати зображення натюрморту у техніці колажу (рвана або різана аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
38	Виконати наочну таблицю з відображенням різних видів інтер'єру (фото, репродукції, ксерокопії, гелева ручка, формат А-3).	2	3
39	Скласти таблицю масштабності різних предметів і форм (аплікація з ілюстративного матеріалу, гуаш, акварель, фломастер, формат А-3).	2	3
40	Скласти таблицю, що відображає «золотий перетин» (формат А-3).	2	3
41	Виконати просту композицію з геометричних форм, які б відображали масштабні величини (гуаш, аплікація з кольорового паперу або ілюстративного	2	3

	матеріалу, формат А-3).		
42	Виконати врівноважену статичну композицію з геометричних форм різної конфігурації (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
43	Виконати динамічну композицію з плям абстрактної конфігурації (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
44	Виконати просту симетричну композицію з геометричних форм різної величини, кольору і тону (гуаш, формат А-3).	2	3
45	Виконати просту асиметричну композицію з геометричних форм, різних за фактурою (графіка, аплікація з тканини, формат А-3).	2	3
46	Виконати просту асиметричну композицію з геометричних форм, різних за фактурою (графіка, аплікація з тканини, формат А-3).	2	3
47	Створити просту композицію з геометричних форм, яка б відображала контрастні відношення одного або кількох видів одночасно (величини, маси, конфігурації, кольору тощо). Техніка виконання за вибором (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
48	Створити композицію з абстрактних плям, контрастних за фактурою і кольором (аплікація з тканини, формат А-3).	2	3
49	Створити композицію з геометричних форм, нюансно відмінних за величиною і кольором (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	4	4
50	Створити композицію з абстрактних плям, нюансних за кольором і тоном, в теплій або холодній гамі (гуаш, формат А-3).	4	3
51	Виконати замкнену композицію з простих геометричних форм, яка б відображала ритмічний	4	4

	повтор елементів від центру (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).		
52	Виконати стрічкову композицію з простих геометричних форм, яка б відображала ритмічний повтор елементів в одному або в двох напрямках (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	4	4
53	Скласти таблицю, що відображає метричні ряди згідно трьох схем вирішення (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	3
54	Скласти таблицю, що відображає ритмічні ряди згідно основних чотирьох схем вирішення (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	4
55	Скласти наочну таблицю, яка відображає різні види плям та їх використання (туш, перо, гуаш, акварель, фото, ілюстрації, ксерокопії, формат А-3).	4	4
56	Скласти наочну таблицю, яка відображає різні види використання крапки (гуаш, туш, перо, ілюстрації, фото, ксерокопії, формат А-3).	4	4
57	Скласти наочну таблицю, яка відображає використання правильних геометричних фігур у орнаментах та інших видах мистецтва (гуаш, аплікація з ілюстративного матеріалу, формат А-3).	4	4
58	Скласти наочну таблицю, яка б відображала графічні засоби виразності, їх види та сфери застосування (гелева ручка, аплікація з ілюстративного матеріалу, формат А-3).	2	4
59	Виконати тематичну композицію силуетного характеру (гуаш, аплікація з кольорового паперу, формат А-3).	2	4
60	Виконати декоративну композицію силуетного характеру з форм, різних за конфігурацією в техніці гуаші (емблема, герб, символ, формат А-3).	2	4
61	Виконати силуетну композицію в техніці паперової витинанки (кольоровий папір, формат А-3).	2	4

62	Виконати стилізований натюрморт з предметів народних промислів в техніці гуаші (формат А-3).	2	4
		2	4
63	Виконати декоративне вирішення натюрморту в техніці аплікації (папір, тканина, нитки, насіння, крупи – на вибір, формат А-3).		
64	Виконати ілюстрацію до казки в техніці петриківського розпису (гуаш, акварель з яєчним жовтком, формат А-3).	3	4
65	Виконати стилізований портрет-образ в техніці колажу (журнальні вирізки, формат А-3).	3	4
66	Виконати однофігурну композицію силуетного характеру в графічній техніці (кулькові і гелеві кольорові ручки, акварель, кольорові олівці, змішані техніки, формат А-3).	3	4
Разом		136	214

9. Методи навчання.

- Словесні (пояснення, лекція, інструктаж);
- наочний (показ зразків робіт здобувачів, технік і прийомів роботи; ілюстрація, плакат, схема, таблиця);
- метод формування пізнавального інтересу;
- практичний (тренувальні вправи, пошукові ескізи, самостійна робота на занятті та поза аудиторна робота);
- пояснювально-ілюстративний (розповідь, педагогічний рисунок, ілюстрування);
- стимулювання та мотивації;
- самостійне спостереження;
- аналіз;
- практична робота;
- творчі завдання.

10. Методи контролю

Усне опитування, письмовий контроль, практична контрольна перевірка, екзамен, тестовий контроль, самоконтроль, взаємоконтроль, поточний контроль, тематичне оцінювання, підсумкова семестрова і річна атестація, залік, екзамен.

11. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій.
2. Інструкційні картки для лекцій.
3. Завдання для лабораторних занять.
4. Інструкційні картки для лабораторних занять.
5. Завдання для самостійної роботи.
6. Критерії оцінювання знань здобувачів.
7. Навчально-методичні посібники.
8. Тематичні папки з наочністю.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі

Семестр 1

Поточне тестування та самостійна робота										Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль №1											
Т 1-3	Т 4-6	Т 7-9	Т 10 - 12	Т 13- 15	Т 16 - 18	Т 19- 21	Т 22- 24	Т 25- 27	Т 28- 30		
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	70	100

Семестр 2

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (залік)	Сума
Змістовий модуль №2												
Т 31- 34	Т 35- 38	Т 39- 42	Т 43- 46	Т 47- 50	Т 51- 54	Т 55- 58	Т 59- 60	Т 61- 62	Т 63-64	Т 65-66		
5	7	6	7	6	7	6	7	6	7	6	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види	Оцінка а ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену,	для заліку

навчальної діяльності		курсowego проекту (роботи), практики	
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Базова

1. Балбус Т.А. Композиція. Навчально-методичний посібник для студентів педагогічного коледжу. Найменування галузі знань 0202 Мистецтво. Напрямок підготовки 5.02020501 Образотворче мистецтво*. Тернопіль: Вектор, 2015. 364 с. 102 іл.
2. Бесчастнов Н. П. Художественный язык орнамента: учеб. пособие для студентов вузов. Москва: ВЛАДОС, 2010. 335 с. (Изобразительное искусство).
3. Гурська А. С. Мова та граматики українського орнаменту: навч. посібник для студентів ВНЗ. Київ: Альтернативи, 2003. 144 с.
4. Дагдлиян К. Т. Декоративная композиция: учеб. пособие для студентов вузов. 3-е изд. Ростов-на-Дону: Феникс, 2011. 313 с.
5. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти: навч. посібник для студентів ВНЗ. 2-ге вид. перероб. і доп. Київ: Вища школа, 2002. 190 с.
6. Михайленко В. Є. Основи композиції: геометричні аспекти художнього формотворення: навч. посібник для студентів ВНЗ. 2-е вид. Київ: Каравела, 2008. 303 с.
7. Селівачов М. Р. Лексикон української орнаментики (іконографія, номінація, стилістика, типологія): навч. посібник для студентів ВНЗ мистецтва. Київ: Редакція вісника "АНТ", 2005. 400 с.
8. Сензюк П. К. Композиция в декоративном искусстве: альбом. Київ: Рад. школа, 1988. 78 с.

9. Яремків М. Композиція: творчі основи зображення: навч. посібник для ВНЗ 1-2 рівня акредитації. Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. 111 с.

Додаткова

1. Прищенко С. В. Кольорознавство: навч. посібник для студентів ВНЗ. Київ: Альтерпрес, 2010. 351 с. (Б-ка дизайнера).

2. Шестобуз О. С. Кольорознавство: навч.-метод. Посібник. Чернівці: ЧНУ, 2011. 140 с.

14. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека КОГПА ім. Тараса Шевченка – м. Кременець
2. Кременецька районна бібліотека для юнацтва та молоді – м. Кременець
3. Кременецька районна бібліотека ім. Ю. Словацького – м. Кременець
4. Internet
5. Електронні конспекти лабораторних занять.
6. Інструкційні картки з послідовністю виконання роботи.
7. Папка з дидактичним забезпеченням;
8. WEB-ресурси:
<http://www.idea.in.ua/>
<http://artwwwworld.org.ua>
<http://www.odre.com.ua/>

